

Ukrep Sodelovanje

Tematski sklop »DIVERZIFIKACIJA KMETIJSKIH DEJAVNOSTI«

dr. Boštjan Kos

Ljubljana, 26.2.2014

**PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA**

Republike Slovenije
za obdobje 2014-2020

www.program-podezelja.si

Ukrep Sodelovanje

- Člen 35 UREDBE (EU) št. 1305/2013 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA z dne 17. decembra 2013 o podpori za razvoj podeželja iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP) in razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 1698/2005
- Draft guidance document Co-operation (version: September 2013)
- Predlogi delegiranih in izvedbenih aktov
- Predlog Programa razvoja podeželja 2014-2020

Ukrep Sodelovanje

Sodelovanje, ki bo podprto v okviru tega ukrepa, zajema:

- **pilotne projekte,**
- **razvoj novih proizvodov, praks, postopkov in tehnologij na področju kmetijstva, prehrane in gozdarstva,**
- horizontalno in vertikalno sodelovanje med udeleženci v dobavni verigi za razvoj kratkih dobavnih verig in lokalnih trgov,
- promocijske dejavnosti na lokalni ravni, ki so povezane z razvojem kratkih dobavnih verig in lokalnih trgov,
- skupno ukrepanje za blažitev podnebnih sprememb ali prilagajanje nanje,
- skupinske pristope k okoljskim projektom in sedanjim okoljskim praksam (zlasti v povezavi z naravovarstvenimi vsebinami na območjih Natura 2000), vključno z učinkovitim upravljanjem voda, rabo obnovljive energije in ohranjanjem kmetijske krajine,
- **diverzifikacijo kmetijskih dejavnosti v dejavnosti v zvezi z zdravstvenim varstvom, socialnim vključevanjem, kmetijstvom, ki ga podpira skupnost, ter izobraževanjem o okolju in hrani.**

Upravičene oblike sodelovanja

Sodelovanje na omenjenih področjih se lahko zagotovi v različnih oblikah, ki vključujejo vsaj dva subjekta, in zlasti:

- (a) pristope sodelovanja med različnimi subjekti na področju kmetijstva, prehranske verige in gozdarstva ter med drugimi subjekti, ki prispevajo k doseganju ciljev in prednostnih nalog v okviru politike razvoja podeželja, vključno s skupinami proizvajalcev, zadrugami in medpanožnimi organizacijami;
- (b) vzpostavljanje grozdov in mrež, ki so posebno pomembni za izmenjavo strokovnega znanja in izkušenj ter razvoj novega in specializiranega strokovnega znanja in izkušenj, storitev in proizvodov;
- (c) ustanovitev in delovanje operativnih skupin EIP na področju kmetijske produktivnosti in trajnosti.

Evropsko inovativno partnerstvo (EIP)

Cilji EIP na področju kmetijske produktivnosti in trajnosti:

- (a) spodbujanje z viri gospodarnega, ekonomsko upravičenega, produktivnega, konkurenčnega ter podnebju prijaznega kmetijskega in gozdarskega sektorja z nizkimi emisijami, ki je odporen na podnebne spremembe in se razvija v smeri kmetijsko - ekoloških proizvodnih sistemov, pri čemer upošteva osnovne naravne vire, od katerih sta kmetijstvo in gozdarstvo odvisna;
- (b) pomoč pri zagotavljanju stalne in trajnostne oskrbe s hrano, krmo in biomateriali, kar vključuje obstoječe in nove vrste;
- (c) izboljšanje procesov za ohranjanje okolja ter prilagajanje podnebnim spremembam in njihovo blažitev;
- (d) vzpostavljanje povezave med najnovejšimi spoznanji iz raziskav in najsodobnejšo tehnologijo ter kmeti, upravljavci gozdov, podeželskimi skupnostmi, podjetji, nevladnimi organizacijami in službami za svetovanje.

Evropsko inovativno partnerstvo (EIP)

- EIP na področju kmetijske produktivnosti in trajnosti si prizadeva izpolniti svoje cilje:
  - (a) z ustvarjanjem dodane vrednosti z boljšim povezovanjem raziskav in kmetijske prakse ter spodbujanjem širše uporabe razpoložljivih inovativnih ukrepov;
  - (b) s spodbujanjem hitrejšega in širšega prenosa inovativnih rešitev v prakso ter
  - (c) z obveščanjem znanstvenikov o potrebah po raziskavah kmetijske prakse.
- EKSRP prispeva k ciljem EIP na področju kmetijske produktivnosti in trajnosti, tako da v skladu s členom 35 podpira operativne skupine EIP in mrežo EIP.

Naloge operativnih skupin EIP

Naloge operativnih skupin:

1. Operativne skupine EIP pripravijo načrt, ki vsebuje:
  - (a) opis inovativnega projekta, ki se bo razvil, preskusil, prilagodil ali izvedel;
  - (b) opis pričakovanih rezultatov in prispevka k cilju EIP o večji produktivnosti in trajnostnem upravljanju virov.

2. Operativne skupine pri izvajanju svojih inovativnih projektov:
  - (a) odločajo o pripravi in izvedbi inovativnih dejavnosti ter
  - (b) izvajajo inovativne dejavnosti z ukrepi, ki se financirajo v okviru programov razvoja podeželja.

3. Operativne skupine **razširjajo rezultate svojega projekta**, zlasti prek mreže EIP.

Upravičeni stroški

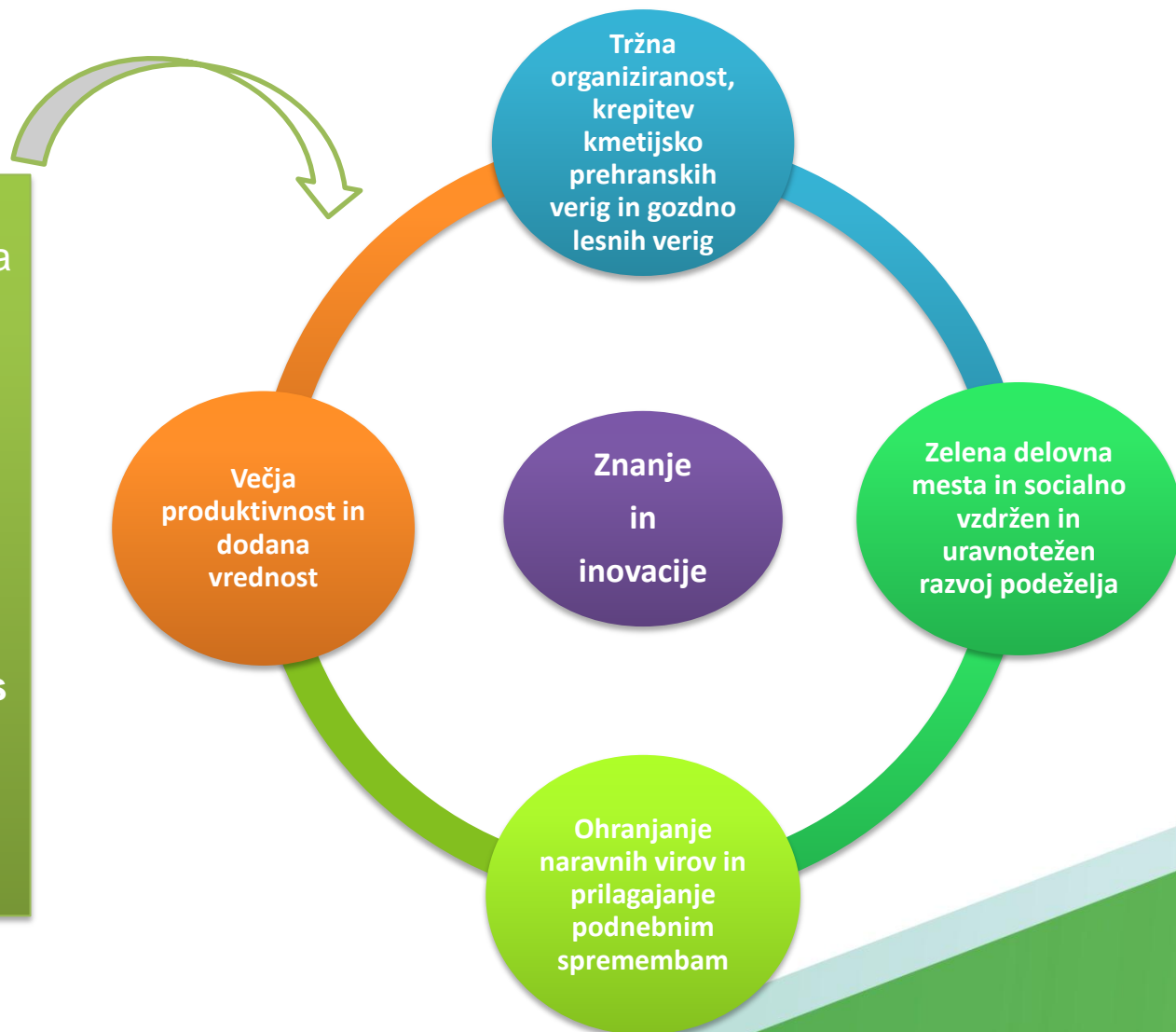
Do podpore v okviru tega ukrepa so upravičeni naslednji stroški, povezani z oblikami sodelovanja:

- (a) stroški študij o zadevnem območju, študij izvedljivosti ter priprave poslovnega načrta, načrta za upravljanje gozdov oziroma enakovrednega načrta ali lokalne strategije razvoja, razen strategije lokalnega razvoja LEADER;
- (b) stroški animacije zadevnega območja, da se zagotovi izvedljivost skupnega ozemeljskega projekta ali projekta, ki ga bo izvedla operativna skupina EIP na področju kmetijske produktivnosti in trajnosti (EIP). V primeru gozdov lahko animacija zadeva tudi organiziranje usposabljanja, mrežno povezovanje članov in pridobivanje novih članov;
- (c) tekoči stroški sodelovanja;
- (d) neposredni stroški posebnih projektov, povezanih z izvajanjem poslovnega načrta, okoljskega načrta, načrta za upravljanje gozdov ali enakovrednega načrta, lokalne strategije razvoja, razen strategije lokalnega razvoja LEADER, ali neposrednih stroškov drugih ukrepov, usmerjenih v inovacije, vključno s preskušanjem;

Inovacije in prenos znanja v PRP 2014-2020

- V PRP 2014-2020 so inovacije in prenos znanja postavljeni v središče.
- Glavni ukrepi: člani 14, 15 in 35.
- Možne povezave s členom 17 - naložbe.
- Neposredne povezave s členom 14 – prenos znanja in demonstracijske aktivnosti.

Programiranje inovacij - Sodelovanje

- ❑ Glavni ukrep PRP 2014-2020, povezan z inovativnostjo je ukrep Sodelovanje, še posebej preko operativnih skupin EIP za kmetijsko produktivnost in trajnost.
- ❑ Operativne skupine EIP naj bi bile osredotočene predvsem (vendar ne zgolj) na:
  - pilotne projekte in
  - razvoj novih proizvodov, praks, postopkov in tehnologij na področju kmetijstva, prehrane in gozdarstva,
- ❑ Kljub temu pa se pričakuje inovativne in razvojne vsebine tudi iz projektov, ki bodo nastali v okviru drugih oblik sodelovanja ter tudi na drugih vsebinskih področjih:
  - Okolje (skupni pristopi reševanja okoljskih problemov...)
  - Trg (kratke dobavne verige, lokalni trgi...)
  - Področje sociale (diverzifikacija kmetijskih dejavnosti...)

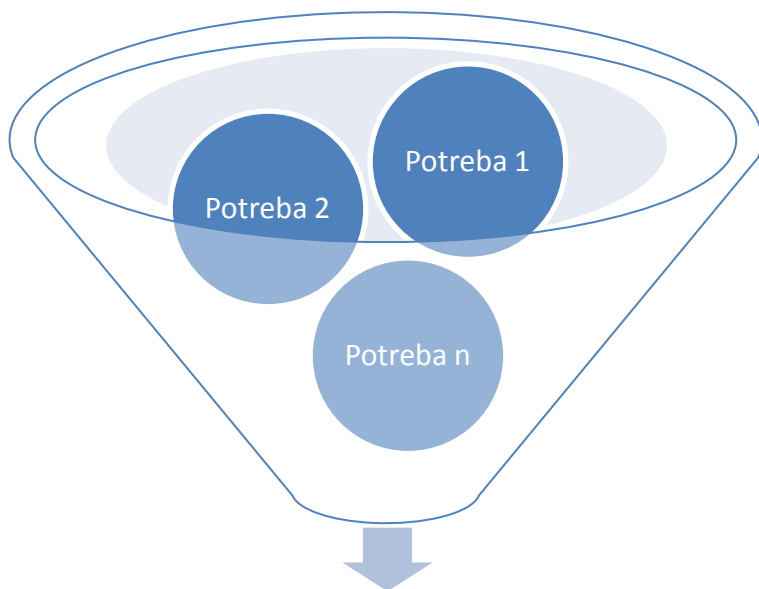

Rezultati projektov sodelovanja bodo lahko nadalje preneseni v prakso in do končnih uporabnikov preko aktivnosti prenosa znanja in demonstracijskih prikazov iz člena 14.

Proces priprave in izvedbe ukrepa

IDENTIFIKACIJA POTREB

1. Identifikacija potreb v kmetijski praksi

2. Prioritetna lista potreb

PROJEKT

3. Javni razpis

Vrednotenje, ocena & izbira projektov

Izvajanje projektov

Zaključek projektov

DISEMINACIJA

4. Diseminacija rezultatov/ Prenos znanja

Podatkovna baza projektov

1. FAZA: Identifikacija potreb

❑ PREDPOSTAVKE :

- Ideje morajo izhajati iz potreb, ki nastajajo v kmetijski praksi, na terenu.
- Raziskovalne in svetovalne ustanove izgubljajo stik s potrebami na terenu.
- Raziskovalni projekti nimajo prave uporabne vrednosti za prakso.

❑ DILEME:

- Kako prenesti informacijo o potrebah iz kmetijske prakse? Kako motivirati kmete in pridelovalce za pričetek definiranja potreb in projektnih idej?
- Kdaj in kako pogosto je potrebno definirati potrebe in na kakšen način?

❑ MOŽNI PRISTOPI:

- Mreža za razvoj podeželja
- Inovacijsko posredništvo
- Poziv za izraz interesa
- **Delavnice**

2. FAZA: Prioritetna lista potreb

□ PREDPOSTAVKE:

- Omejena proračunska sredstva.
- Določanje prioritet zahteva strokovno znanje, ki ni na voljo v okviru administrativnih kapacitet ministrstva
- Potrebe in prioritete morajo biti določene neodvisno – potrebno se je izogniti konfliktu interesov.

□ DILEME:

- Neusklajenost s splošnimi strateškimi usmeritvami.
- Možnost konflikta interesov.
- Togost.

□ MOŽNI PRISTOPI:

- Ustanovitev strokovne skupine s področja različnih sfer (akademska, znanstvena, svetovalna...)

3. FAZA: Javni razpis

❑ PREDPOSTAVKE:

- Javni razpisi bodo temeljili na izbranih tematskih področjih.
- Vrednotenje in ocenjevanje projektnih predlogov zahteva strokovno znanje.

❑ DILEME:

- Ali izbrana tematska področja „zaključen seznam“ ali pa je možno izvajati tudi projekt izven tega seznama?
- Uporaba kvalitativnega ocenjevanja?

❑ MOŽNI PRISTOPI:

- Kvalitativno ocenjevanje – preko vključevanja strokovnjakov / ocenjevalcev.
- Podoben pristop kot pri raziskovalnih projektih.

4. FAZA: Diseminacija rezultatov

❑ PREDPOSTAVKE:

- Vsak projekt mora vključevati proces diseminacije rezultatov in prenosa znanja.
- Organ upravljanja mora zagotoviti, da rezultati in znanje nastalo v okviru projektov ne „izgubi“.

❑ DILEME:

- Trajnost projektov?
- Razširjanje znanja in rezultatov?

❑ MOŽNI PRISTOPI:

- Vloga mreže za podeželje – podatkovna baza na spletu, tiskan material, dogodki...
- Povezava na ukrep „Prenos znanja in informiranje“ (člen 14)

Časovnica

15. 11. 2013	<ul style="list-style-type: none"> • PRP 2014-2020 poslan na EK v neformalno usklajevanje
February 2014	<ul style="list-style-type: none"> • Delavnice
April 2014	<ul style="list-style-type: none"> • Poziv za izraz interesa
May 2014	<ul style="list-style-type: none"> • Uradno pošiljanje PRP 2014-2020 na EK
September/Oct. 2014	<ul style="list-style-type: none"> • Potrditev PRP 2014-2020
November 2014	<ul style="list-style-type: none"> • Prvi javni razpis za ukrep Sodelovanje

Delavnica

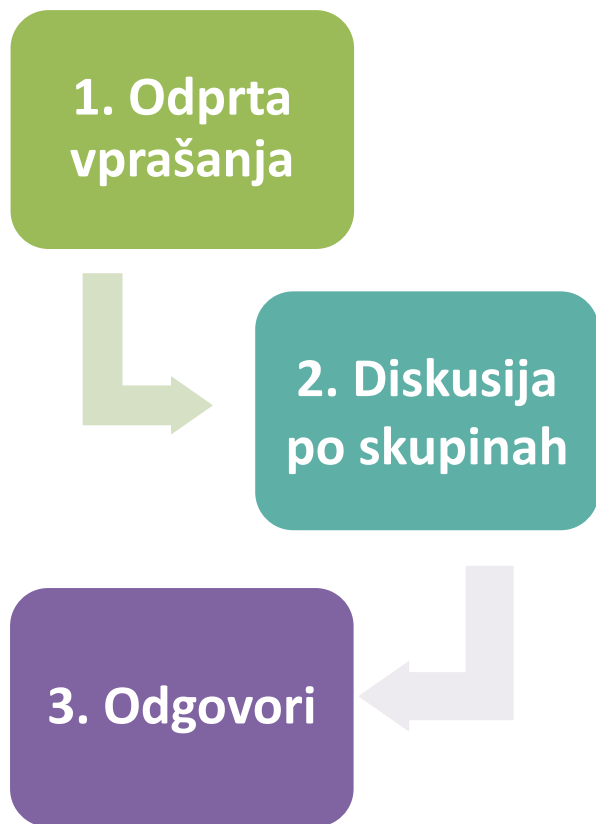
- **Tematski sklop »DIVERZIFIKACIJA KMETIJSKIH DEJAVNOSTI«**
- **Zajema vsebinska področja sodelovanja:**
  - pilotne projekte,
  - razvoj novih proizvodov, praks, postopkov in tehnologij na področju kmetijstva, prehrane in gozdarstva,
  - **diverzifikacijo kmetijskih dejavnosti v dejavnosti v zvezi z zdravstvenim varstvom, socialnim vključevanjem, kmetijstvom, ki ga podpira skupnost, ter izobraževanjem o okolju in hrani.**
- **Fokusna tematska področja:**
  - zdravstveno varstvo
  - socialno vključevanje
  - kmetijstvo, ki ga podpira skupnost
  - izobraževanje o okolju in hrani

Diverzifikacija kmetijskih aktivnosti v socialne funkcije

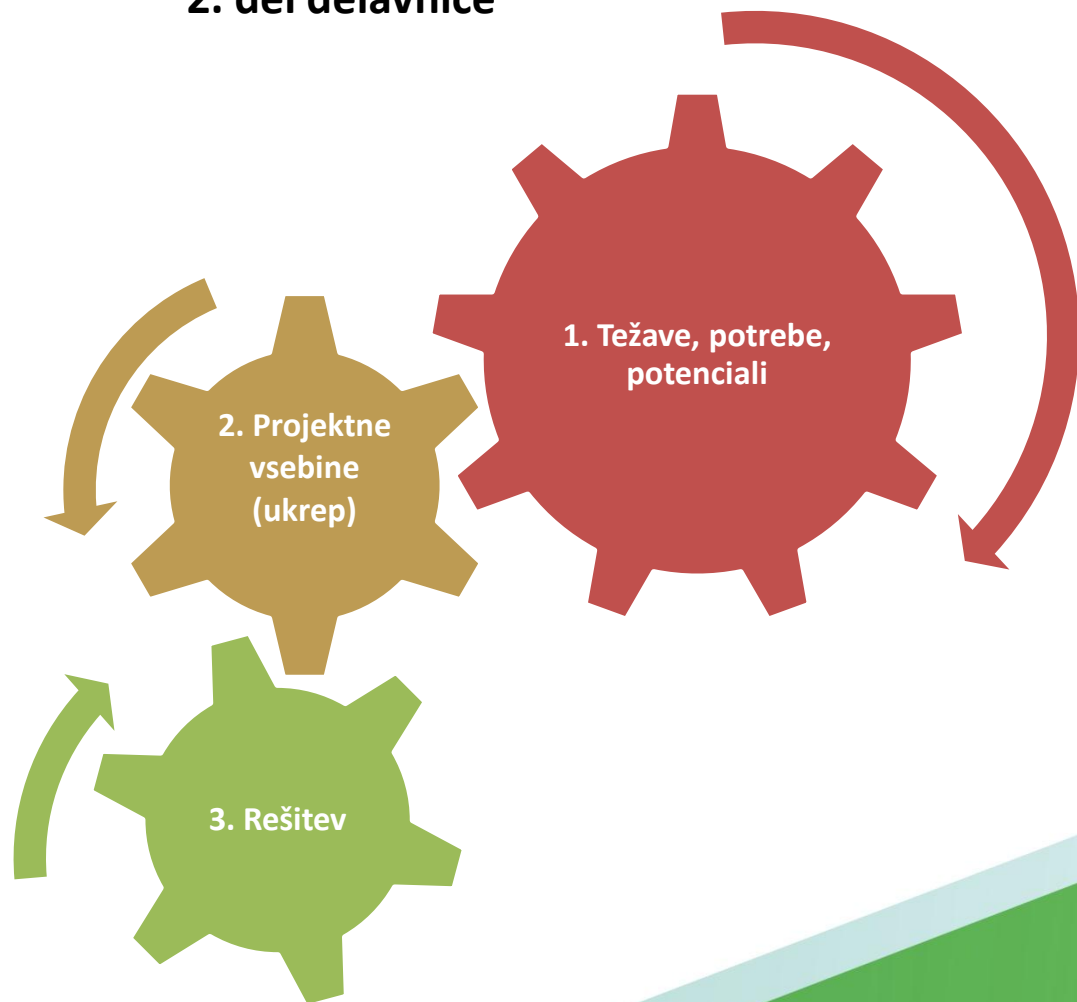
- V tem tematskem sklopu je mogoča podpora za aktivnosti, ki jih pogosto naslavljamo s „**socialnim kmetijstvom/podjetništvom**“
- Poudarek je na uporabi skupnih pristopov v kmetijstvu za namene doseganja različnih **javnih koristi** in preko tega na ustvarjanju **novih priložnosti za kmečka gospodarstva**.
- V veliko primerih bodo pristopi sodelovanja v tem tematskem sklopu vključevali udeležence, ki niso kmetje.

Koncept delavnice

1. del delavnice

2. del delavnice

1. Potek delavnice

Vprašanja:

- **Ali fokusna tematska področja** (zdravstveno varstvo, socialno vključevanje, kmetijstvo, ki ga podpira skupnost in izobraževanje o okolju in hrani) **pokrivajo vsa pomembna področja diverzifikacije**, ki kažejo potrebo po intervenciji? Katera so potencialna **dodatna tematska področja**?
- Ali nam **pravila in sistem dopolnilnih dejavnosti** na kmetijah v Sloveniji omogočajo **učinkovito soudeležbo kmetij v projektih sodelovanja**? Ali so potrebne **spremembe / prilagoditve zakonodaje**?
- Kdo so potencialni „**nekmetijski partnerji**“ pri projektih sodelovanja?

2. Potek delavnice

1. Vsaka skupina določi **5 ključnih težav, potreb ali potencialov** na področju diverzifikacije kmetijskih dejavnosti.
2. Vsaka skupina predlaga **3 projektne vsebine** za vsako od 5 predlaganih ključnih težav, potreb ali potencialov.
3. **Poročanje** vsake od skupin.

Rezultat delavnice

- **Odgovori na odprta vprašanja**
- **Definirane ključne težave, potrebe in potenciali**
- **Predlagane projektne vsebine za reševanje**

Nadaljnji koraki

Poziv za izraz
interesa

Končna
uskladitev in
potrditev
projektnih
sklopov in vsebin

Javni razpis

Hvala za pozornost

1. Odgovori na vprašanja

1. **Ali fokusna tematska področja** (zdravstveno varstvo, socialno vključevanje, kmetijstvo, ki ga podpira skupnost in izobraževanje o okolju in hrani) **pokrivajo vsa pomembna področja diverzifikacije**, ki kažejo potrebo po intervenciji? Katera so potencialna **dodatna tematska področja**?
2. Ali nam **pravila in sistem dopolnilnih dejavnosti** na kmetijah v Sloveniji omogočajo **učinkovito soudeležbo kmetij v projektih sodelovanja**? Ali so potrebne **spremembe / prilagoditve zakonodaje**?
3. Kdo so potencialni „**nekmetijski partnerji**“ pri projektih sodelovanja?

2. Problemi, rešitve

1. Vsaka skupina določi **5 ključnih težav, potreb ali potencialov**.
2. Vsaka skupina predlaga **3 projektne vsebine** za vsako od **5 predlaganih ključnih težav, potreb ali potencialov** na področju diverzifikacije kmetijskih dejavnosti.

